

El fons d'història de la informàtica

Des de finals de l'any passat, la comunitat universitària disposa d'un nou fons bibliogràfic dedicat a la història de la informàtica. El fons està dipositat a la planta -1 de la Biblioteca de Ciències i d'Enginyeries de la UAB i recull materials que, per la seva antiguitat o valor intrínsec, poden contribuir a futurs estudis històrics sobre aquesta tecnologia informàtica al nostre país. La idea de crear aquest fons es remunta a principis de 2002, quan es va crear un grup de treball integrat per personal de la biblioteca, el Servei d'Informàtica, el Departament d'Informàtica i el Centre d'Estudis d'Història de les Ciències (CEHIC). La proposta naixia d'un sentiment compartit sobre l'interès de preservar la història recent d'una tecnologia –la informàtica– que ha tingut un impacte extraordinari des de mitjan segle XX. Aquest propòsit era congruent amb la necessitat de traslladar al fons històric documents sobre informàtica que havien quedat tècnicament obsolets per l'evolució del coneixement científic, tal com s'havia fet amb el fons d'Història de les Ciències.

En els mesos següents, el grup va elaborar un pla de col·lecció i va seleccionar bona part dels documents que componen el fons inicial. Aquests materials es poden dividir en dues categories. D'una banda, s'hi troben les fonts primàries que constitueixen el fons històric de la col·lecció i la matèria primera per al treball de recerca històrica. En aquest sentit, es disposa d'una selecció de monografies del fons de la biblioteca, donacions d'altres biblioteques i de particulars, recollides sota el criteri que siguin anteriors a 1990. D'altra banda, s'hi han afegit fonts secundàries contemporànies que serviran per interpretar i analitzar el fons històric. Dins d'aquesta categoria es compten les monografies sobre història de la informàtica que pertanyien al fons d'Història de les Ciències, nous fons adquirits especialment per a la col·lecció, obres de referència (diccionaris, enciclopèdies, bibliografies i guies d'altres col·leccions) i publicacions periòdiques sobre la història de la informàtica i la tecnologia.

Per raó de l'abast interdisciplinari de la tecnologia informàtica, que s'ha utilitzat pràcticament a totes les àrees del coneixement, el fons d'Història de la Informàtica és un recurs interessant per al personal investigador i els estudiants de gairebé qualsevol departament de la UAB. No obstant això, els seus fons són d'especial interès per als investigadors del Centre d'Estudis d'Història de les Ciències (CEHIC) i els alumnes del Doctorat Interuniversitari en Història de les Ciències, els membres del Departament d'Informàtica, els investigadors de centres i instituts vinculats a la UAB (Centre de Visió per Computador, Centre d'Intel·ligència Artificial,

CNM, etc.) i altres investigadors externs a la UAB interessats en aquesta temàtica.

Eixos de la col·lecció

Des d'un primer moment, es va considerar dotar el fons de certa singularitat respecte de col·leccions similars d'àmbit internacional. En conseqüència, la col·lecció s'especialitzarà en el desenvolupament i la divulgació de la informàtica a Espanya i, en particular, a l'àmbit català. Aquesta vocació local permet evitar la dispersió d'esforços i conferir una màxima exhaustivitat a la col·lecció, sense perdre de vista l'abast gairebé universal de la revolució informàtica. Com a resultat d'aquesta decisió, s'han definit quatre eixos temàtics al voltant dels quals girarà el procés d'adquisició de nous fons:

1. Precedents de la informàtica. Es tindrà una cura especial a recollir i preservar documents referents als orígens de la informàtica i, en particular, a monografies sobre cibernètica publicades entre les dècades de 1950 i 1970.
2. Incorporació de la informàtica a l'empresa. L'expansió inicial de la informàtica va estar estretament lligada a la implantació

de solucions informàtiques a empreses industrials i de serveis, com també a l'administració de l'Estat. Es tractarà de preservar documents referents a aquestes relacions i d'establir vincles amb les institucions implicades per tal de preservar-ne la memòria històrica.

3. Introducció i divulgació de la microinformàtica. La gènesi i expansió dels ordinadors personals en la dècada dels vuitanta és un dels episodis fonamentals de la història de la informàtica. Per aquesta raó, es posarà èmfasi a preservar documents relacionats amb aquesta revolució tecnològica.
4. Cultura informàtica. Els canvis socials, econòmics i tecnològics produïts per la informàtica han generat formes de vida i pensament pròpies. L'empremta d'aquestes cultures es pot rastrejar en documents molt diversos, la preservació dels quals ha de ser també una de les línies fonamentals de la col·lecció.

Desenvolupaments futurs

La Biblioteca d'Història de la Informàtica té previst incrementar el seu fons a curt termini mitjançant l'adquisició de nous fons procedents de biblioteques, departaments, serveis de la UAB, així com de donacions individuals. D'altra banda, en els darrers

mesos s'ha adquirit bibliografia secundària rellevant a càrrec d'un ajut de tercer cicle aconseguit per la Biblioteca el 2001. A mitjà termini, es portarà a terme una campanya destinada a potenciar els donatius de persones i institucions en relació amb les línies temàtiques que es volen desenvolupar. En aquest sentit, es considera la possibilitat d'endegar contactes amb empreses per a la recuperació de la memòria històrica de la informàtica a Catalunya.

Aquest esforç podria culminar a llarg termini en la creació d'un arxiu amb documentació d'institucions i empreses del país relacionades amb la informàtica, que prendria com a referent experiències internacionals com la del National Archive for the History of Computing (Gran Bretanya) i complementaria perfectament el Servei d'Arxius de Ciència, un programa patrocinat per la Societat Catalana d'Història de la Ciència i de la Tècnica i finançat per l'Institut d'Estudis Catalans, al qual dona suport la Universitat Autònoma de Barcelona a través del Centre d'Estudis d'Història de les Ciències (CEHIC) i de l'Arxiu General (més informació sobre el Servei a BIBLIOTECA INFORMACIONS núm. 26).

Si voleu fer donacions o ampliar la informació sobre aquest fons, podeu consultar la pàgina web <http://www.bib.uab.es/ciencies/hi.htm>